

Jméno studenta	Vendula Klemešová					
Název práce	Rozum a cit: dvě odlišná pojetí etiky					
Hodnotil	jméno				datum	
Vedoucí práce	Mgr. Filip Tvrdý, Ph.D.				29.5.2012	
Stupeň hodnocení (označte „X“)	A = 1	B = 1,5	C = 2	D = 2,5	E = 3	F = 4
	X					

Podrobné hodnocení práce

	Stupnice						
Hodnocení (+)	A	B	C	D	E	F	Hodnocení (-)
1. Probíhaly pravidelné konzultace	x						1. Konzultace neproběhly
2. Znalost literatury k tématu	x						2. Neznalost literatury k tématu
3. Dostatečný počet použitých relevantních zdrojů		x					3. Nedostatečný počet relevantních zdrojů
4. Dostatečný počet odkazů		x					4. Nedostatečný počet odkazů
5. Dobrá struktura práce a formální správnost	x						5. Špatná struktura práce a formální nesprávnost
6. Dobrá logická výstavba textu	x						6. Špatná logická výstavba textu
7. Dobrý úvod	x						7. Nedostatečný úvod
8. Kriticky hodnotí zdroje	x						8. Nehodnotí použité zdroje
9. Obsahuje analýzu problému		x					9. Nevykazuje analytické schopnosti
10. Zřetelná metodologie	x						10. Bez metodologického ukotvení
11. Ucelený závěr	x						11. Nedostatečný závěr
12. Správně vedený vědecký aparát	x						12. Nesprávně vedený vědecký aparát
13. Kvalitní jazykové podání (stylistika a gramatika)	x						13. Špatné jazykové podání
14. Přílohy (nepovinné)							

Práce byla zkontrolována v systému STAG theses.cz proti plagiátorství se závěrem:
práce není plagiát.

Slovní hodnocení:

Domnívám se, že hlavním úkolem školitele je vést diplomanta *během* psaní závěrečné práce. Pokud probíhaly konzultace v dostatečné míře, pak je na nalézání nedostatků *po* odevzdání už jaksi pozdě. Případné chyby nejdou na vrub jen samotnému autorovi, ale i vedoucímu práce. Jsem proto velice rád, že si v případě slečny Venduly Klemešové nemusím sypat popel na hlavu; kvalitní vypracování jejího textu mi umožňuje omezit své hodnocení na několik dílčích připomínek a seznam diskusních témat k obhajobě. Práce má velmi přehlednou strukturu a je správně logicky členěná, jako velice dobrý nápad oceňuji kapitoly 2.2 o roli rozumu v Humově koncepci a 2.4 o roli emocí u Kanta. Drobnou vadou na kráse je nepoměr v délce druhé a třetí části, a snad by bylo vhodné věnovat jednu zvláštní kapitolu Humovi a druhou Kantovi. Diplomantka zde stejně oba přístupy příliš nekomparuje, ale spíše prezentuje, a proto může být název "Srovnání Humova a Kantova pojetí etiky" považován za poněkud zavádějící. Celá druhá kapitola je ze své podstaty popisná a historická, diplomantka ale tento nedostatek kompenzuje ve třetí kapitole, která je mnohem podnětnější a osobitější. Je zajisté na škodu, že autorka tuto neoriginálnější část více nerozpracovala; požadovaný rozsah diplomové práce by to ale asi neumožňoval. Nutno ocenit, že práce pojednává o komplikovaných tématech, ale

autorka o nich informuje velmi srozumitelně a výstižně. Nedopouští se navíc takřka žádných gramatických a stylistických chyb, což by měl sice být standard, ale ve skutečnosti tvoří spíše výjimku z pravidla. Určitou zvláštností je velmi malý výskyt přímých citací, které jsou v celé práci jen dvě (na s. 15 a 17), pokud nepočítám kratší jednověte úryvky, z nichž většina se nachází v části věnované Kantovi. Autorka ale velmi elegantně parafrázuje myšlenky obou filosofů, takže absence rozsáhlejších citací není na škodu. Za pochopitelné považuji rozhodnutí nezabývat se dopodrobna Humovou tezí o rozlišení mezi "is" a "ought to", které autorka jen letmo zmíní (ss. 19-20) a v závěru považuje za oprávněné (s. 55). Naopak se domnívám, že v textu citelně chybí zmínka o Jonathanu Haidtovi, který práce Joshuy Greena do značné míry předchází. Haidtův článek "The Emotional Dog and its Rational Tail" z roku 2001 nejenže zahájil diskuse o neurální podmíněnosti morálního rozhodování, ale navíc velmi originálně naznačil řešení problému priority emocí a možnosti jejich racionální korekce. Příliš jsem neporozuměl zmínce o nebezpečnosti Humova pojetí spravedlnosti v totalitních režimech; nebylo by možné argumentovat třeba tak, že pokud pravidla totalitní společnosti u jednotlivce vyvolávají pocit znechucení, pak se jimi nemusí a nemá řídit? Nevím také, zdali je projevem politické korektnosti nazývat tloušťka z problému drezíny "statný muž" (v originále "fat man"). Osobně sympatické mi naopak připadá autorčino závěrečné hodnocení role filosofie ve vědeckém bádání, i když její tvrzení, že "skutečným posláním filosofie [je] klást otázky" by si možná zasloužilo detailnější dovysvětlení. Opravdu si má filosof vystačit s kladením všetečných otázek, na které nedokáže bez pomoci vědce odpovědět? Mé hlavní otázky do diskuse ovšem týkají poněkud odlišných témat:

1. Na s. 15 diplomantka Huma podezírá, že "zavádí pojem uniformity účelově". Zajímalo by mě, v čem podle autorky tato údajná účelovost spočívá? Domnívám se, že Humovo chápání uniformity je poněkud sofistikovanejší, než je v práci naznačeno. Lidé se sice chovají uniformně, ale v souladu se skrytými zákonitostmi, které vnějšímu pozorovateli nemusí být vždy zřejmé (viz Humův příklad ze s. 131 *Zkoumání*). Stále ale platí: "Stejné motivy vždy vedou ke stejnému jednání: stejné události stále plynou ze stejných příčin." (tamtéž, s. 121).

2. Na s. 51 nás diplomantka nabádá, abychom nepřeceňovali možnosti neurovědy. Na s. 54 a dál zase konstatuje, že poznatky neurální vědy nemají normativní důsledky. Píše: "Věda ovšem není schopna určit, a patrně si ani neklade takové ambice, jak by se člověk v dané situaci zachovat měl, respektive jaký způsob jednání lze označit za morálně dobrý a jaký je třeba odsoudit jako nemorální." (s. 55). Nabízí se otázka, zdali je tomu skutečně tak. V současné filosofii existují silné tendence etiku zcela naturalizovat, a to včetně její preskriptivní složky; o popularizaci tohoto přístupu se zasloužil třeba Sam Harris svým bestsellerem *The Moral Landscape* z roku 2010. Sám Joshua Greene tuto možnost explicitně připouští v novější esejí "The Secret Joke of Kant's Soul" (2007), ve které doporučuje preferovat utilitární etiku před tou deontologickou.

Práci pro její nesporné kvality **doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm A.**

V Olomouci, dne 29. května 2012.

Mgr. Filip Tvrdý, Ph.D.